

- 5) Is de RdFunkBeitrStVtrBW-wet, in het bijzonder de § § 2 en 3 daarvan, verenigbaar met de Unierechtelijke beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie indien de ter financiering van een publieke tv-omroep door iedere bewoner onvoorwaardelijk te betalen bijdrage een alleenstaande moeder naar verhouding vele malen zwaarder treft dan een lid van een woongemeenschap? Moet richtlijn 2004/113/EG ⁽¹⁾ aldus worden uitgelegd dat deze ook van toepassing is op de litigieuze omroepbijdrage en dat een indirecte discriminatie reeds moet worden aangenomen wanneer het feitelijk voor 90 % vrouwen zijn die zwaarder worden belast?
- 6) Is de RdFunkBeitrStVtrBW-wet, in het bijzonder de § § 2 en 3 daarvan, verenigbaar met de Unierechtelijke beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie indien de ter financiering van een publieke tv-omroep door iedere bewoner onvoorwaardelijk te betalen bijdrage twee keer zo hoog is voor personen die om professionele redenen een tweede woning nodig hebben dan voor andere economisch actieve personen?
- 7) Is de RdFunkBeitrStVtrBW-wet, in het bijzonder de § § 2 en 3 daarvan, verenigbaar met de Unierechtelijke beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie en met de Unierechtelijke vrijheid van vestiging indien de ter financiering van een publieke tv-omroep door iedere bewoner onvoorwaardelijk te betalen bijdrage impliceert dat een Duitser die in Duitsland vlakbij de grens met een EU-buurland woont, uitsluitend op grond van de ligging van zijn woning de bijdrage verschuldigd is, terwijl een Duitser die net over de grens woont — en over dezelfde ontvangstmogelijkheid beschikt als eerstgenoemde Duitser — die bijdrage niet verschuldigd is, net zoals onderdanen uit andere lidstaten van de Unie die zich om professionele redenen op Duits grondgebied net over de grens moeten vestigen de bijdrage verschuldigd zijn en EU-burgers die zich aan gene zijde van de grens vestigen niet, ook al hebben de betrokkenen in beide gevallen geen belangstelling voor het ontvangen van de Duitse zender?

⁽¹⁾ Richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten (PB 2004, L 373, blz. 37).

Verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend door het Bundesverfassungsgericht (Duitsland) op 15 augustus 2017 — Heinrich Weiss e.a.

(Zaak C-493/17)

(2017/C 402/11)

Procestaal: Duits

Verwijzende rechter

Bundesverfassungsgericht

Partijen in het hoofdgeding

Verzoekende partijen: Heinrich Weiss, Jürgen Heraeus, Patrick Adenauer, Bernd Lucke, Hans-Olaf Henkel, Joachim Starbatty, Bernd Kölmel, Ulrike Trebesius, Peter Gauweiler, Johann Heinrich von Stein, Gunnar Heinsohn, Otto Michels, Reinhold von Eben-Worlée, Michael Göde, Dagmar Metzger, Karl-Heinz Hauptmann, Stefan Städter, Markus C. Kerber e.a.

Andere partijen bij de procedure: Bundesregierung, Bundestag, Europese Centrale Bank, Deutsche Bundesbank

Prejudiciële vragen

- 1) Maakt besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank van 4 maart 2015 inzake een overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten (ECB/2015/10) ⁽¹⁾, zoals gewijzigd bij besluit (EU) 2015/2101 van de Europese Centrale Bank van 5 november 2015 houdende wijziging van besluit (EU) 2015/774 inzake een overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten (ECB/2015/33) ⁽²⁾, besluit (EU) 2016/702 van de Europese Centrale Bank van 18 april 2016 tot wijziging van besluit (EU) 2015/774 inzake een overheidsprogramma voor aankoop van activa op secundaire markten (ECB/2016/8) ⁽³⁾ en [besluit] (EU) 2016/1041 van de Europese Centrale Bank van 22 juni 2016 inzake de beleenbaarheid van door de Duitse Republiek uitgegeven of volledige gegarandeerde verhandelbare schuldbewijzen en tot intrekking van besluit (EU) 2015/300 (ECB/2016/18) ⁽⁴⁾, of de wijze waarop het wordt uitgevoerd, inbreuk op artikel 123, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie?

Is er met name sprake van een inbreuk op artikel 123, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wanneer in het kader van het aankoopprogramma voor staatsobligaties (PSPP)

- a) in hier voege details over de aankopen worden meegedeeld, dat op de markten een feitelijke zekerheid ontstaat dat het Eurosysteem obligaties die door de lidstaten zullen worden uitgegeven, gedeeltelijk zal aankopen?
 - b) ook nadien geen details worden bekendgemaakt over de inachtneming van minimumtermijnen tussen de uitgifte van een schuldbewijs op de primaire markt en de aankoop ervan op de secundaire markt, zodat op dit punt geen rechterlijk toezicht mogelijk is?
 - c) alle aangekochte obligaties niet opnieuw worden verkocht, maar tot de vervaldatum ervan worden aangehouden en dus uit de markt worden genomen?
 - d) het Eurosysteem nominale verhandelbare schuldbewijzen met een negatief rendement tot het einde van de looptijd verwerft?
- 2) Schendt het sub 1) vermelde besluit in elk geval artikel 123 VWEU wanneer het voor de verdere uitvoering ervan, in het licht van veranderde condities op de financiële markten, met name als gevolg van het schaarser worden van voor aankoop in aanmerking komende schuldbewijzen, noodzakelijk is de aanvankelijk geldende aankoopregels voortdurend te versoepelen, en wanneer de in de rechtspraak van het Hof van Justitie vastgestelde beperkingen voor een obligatieaankoopprogramma, zoals het PSPP, hun werking verliezen?
- 3) Schendt de thans geldende versie van het sub 1) vermelde besluit (EU) 2015/774 van de Europese Centrale Bank van 4 maart 2015 artikel 119 en artikel 127, leden 1 en 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de artikelen 17 tot en met 24 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, omdat het de grenzen van het in voornoemde bepalingen geregelde mandaat inzake monetair beleid van de Europese Centrale Bank overschrijdt en bijgevolg inbreuk maakt op de bevoegdheden van de lidstaten?

Worden de grenzen van het mandaat van de Europese Centrale Bank met name overschreden omdat

- a) het sub 1) vermelde besluit vanwege de omvang van het PSPP, die op 12 mei 2017 1 534,8 miljard EUR bedroeg, de voorwaarden voor herfinanciering van de lidstaten aanzienlijk beïnvloedt?
 - b) het sub 1) vermelde besluit, rekening houdend met de onder a) vermelde verbetering van de voorwaarden voor herfinanciering van de lidstaten en de effecten daarvan voor de commerciële banken, niet alleen indirecte gevolgen heeft voor het economische beleid, maar zijn objectief vaststelbare effecten laten vermoeden dat het programma, naast een doelstelling van monetair beleid, minstens evenzeer een doelstelling van economisch beleid nastreeft?
 - c) het sub 1) vermelde besluit vanwege de sterke uitwerking ervan op het economische beleid het evenredigheidsbeginsel schendt?
 - d) gedurende de reeds meer dan twee jaar durende uitvoering ervan niet kan worden getoetst of het sub 1) vermelde besluit nog steeds noodzakelijk en evenredig is, omdat het geen specifieke motivering bevat?
- 4) Schendt het sub 1) vermelde besluit in elk geval artikel 119 en artikel 127, leden 1 en 2, VWEU en de artikelen 17 tot en met 24 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, omdat de omvang, de reeds meer dan twee jaar durende uitvoering ervan en de daaruit resulterende uitwerking op het economische beleid ertoe nopen de noodzaak en de evenredigheid van het PSPP anders te beoordelen, en omdat het daardoor vanaf een bepaald tijdstip het monetairbeleidsmandaat van de Europese Centrale Bank heeft overschreden?

- 5) Schendt de in het sub 1) vermelde besluit mogelijkwerijs beoogde onbeperkte risicoverdeling bij wanbetaling met betrekking tot obligaties van centrale overheden en van daarmee gelijkgestelde emittenten tussen de nationale centrale banken van het Eurosysteem de artikelen 123 en 125 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie alsook artikel 4, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, wanneer daardoor een herkapitalisatie van nationale centrale banken met middelen uit de begroting noodzakelijk kan worden?

⁽¹⁾ PB 2015, L 121, blz. 20.

⁽²⁾ PB 2015, L 303, blz. 106.

⁽³⁾ PB 2016, L 121; blz. 24.

⁽⁴⁾ PB 2016, L 169, blz. 14.

Verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend door de Fővárosi Törvényszék (Hongarije) op 21 augustus 2017 — Lintner Györgyné / UniCredit Bank Hungary Zrt.

(Zaak C-511/17)

(2017/C 402/12)

Procestaal: Hongaars

Verwijzende rechter

Fővárosi Törvényszék

Partijen in het hoofdgeding

Verzoekende partij: Lintner Györgyné

Verwerende partij: UniCredit Bank Hungary Zrt.

Prejudiciële vragen

- 1) Moet artikel 6, lid 1, van de richtlijn betreffende oneerlijke bedingen ⁽¹⁾ — mede rekening gehouden met de nationale regeling die vertegenwoordiging in rechte verplicht stelt — aldus worden uitgelegd dat elk beding afzonderlijk moet worden onderzocht vanuit het oogpunt van de vraag of dit als misbruik kan worden aangemerkt, los van de vraag of het werkelijk nodig is om alle bedingen van de overeenkomst te onderzoeken om te beslissen over de in het beroep geformuleerde vordering?
- 2) Of moet, anders dan in de eerste vraag is uiteengezet, artikel 6, lid 1, van de richtlijn betreffende oneerlijke bedingen aldus worden uitgelegd dat, om tot de slotsom te kunnen komen dat het beding waarop de vordering is gebaseerd, misbruik vormt, alle andere bedingen van de overeenkomst moeten worden onderzocht?
- 3) Indien de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord, kan dit betekenen dat, om te kunnen vaststellen dat het betrokken beding misbruik vormt, de gehele overeenkomst moet worden onderzocht, zodat niet hoeft te worden onderzocht of elk onderdeel van de overeenkomst zelfstandig, los van het met de vordering aangevochten beding, misbruik vormt?

⁽¹⁾ Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB 1993, L 95, blz. 29).

Verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend door het Bundespatentgericht (Duitsland) op 5 september 2017 — LN

(Zaak C-527/17)

(2017/C 402/13)

Procestaal: Duits

Verwijzende rechter

Bundespatentgericht